BÆREKRAFTSPOLITISK DOKUMENT

Sist revidert på møte i Velferdstinget 12. oktober 2026.

Velferdstingets bærekraftspolitiske dokument fastsetter Velferdstingets politikk for en bærekraftig studenthverdag i Oslo og Akershus. Studentvelferd skal utvikles innenfor naturens tålegrenser og på en måte som ivaretar dagens og framtidige studenters velferd. Bærekraftsarbeidet skal derfor se miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft i sammenheng.

Dette innebærer å redusere klima- og miljøbelastningen fra studentvelferden, ivareta naturmangfold og grøntområder og bruke ressurser mer effektivt og sirkulært. Samtidig skal bærekraftige valg være tilgjengelige for studentene, både økonomisk og praktisk, og tiltak skal utformes slik at de ikke skaper urimelige barrierer eller svekker studentenes helse, livskvalitet, deltakelse eller tilgang til gode velferdstjenester.

Arbeidet skal bygge på oppdatert kunnskap, åpenhet og dokumenterbare resultater. Studentsamskipnaden SiO, Oslo kommune, Lillestrøm kommune, Akershus fylkeskommune, staten, og studentene har ulike roller, men et felles ansvar for å bidra til en bærekraftig utvikling. Velferdstinget forventer særlig at SiO og offentlige myndigheter bruker sin størrelse, innkjøpsmakt og samfunnsrolle til å drive fram løsninger som reduserer klima- og miljøbelastningen og samtidig styrker studentvelferden.

PRINSIPPER FOR BÆREKRAFTSARBEIDET

Studentvelferd og økonomisk tilgjengelighet

- Bærekraftige løsninger skal være økonomisk og praktisk tilgjengelige for studenter. Tiltak skal vurderes opp mot konsekvensene for studentenes levekostnader og tilgang til velferdstjenester.
- Der miljømessige hensyn kan komme i konflikt med lave priser eller tilgang til tjenester, skal aktørene søke løsninger som reduserer konflikten fremfor å skyve kostnaden over på studentene.

Klima og natur

- Aktørene som omfattes av dokumentet skal arbeide for raske og varige reduksjoner i klimagassutslipp og samtidig ivareta naturmangfold, grøntområder og økosystemer.
- Utslippsreduksjon skal som hovedregel prioriteres foran klimakompensasjon.

Sirkulær ressursbruk

- Behov for nye produkter og materialer skal reduseres gjennom ombruk, reparasjon, deling og bedre utnyttelse av eksisterende ressurser.
- Ved innkjøp skal levetid, reparerbarhet, ombruksmuligheter og samlet ressursbruk inngå i vurderingen.

Kunnskapsbaserte tiltak

- Bærekraftsmål og tiltak skal så langt det lar seg gjøre bygge på dokumenterbare effekter.
- Tiltak som ikke gir forventet effekt, skal kunne endres eller avvikles til fordel for mer effektive virkemidler.

Åpenhet

- Velferdstinget mener at resultater, mål, metode og utvikling i bærekraftsarbeidet skal være offentlig tilgjengelige.
- Rapporteringen skal gjøre det mulig å vurdere utviklingen over tid og sammenligne faktisk resultat med fastsatte mål.

STYRING, MÅL OG OPPFØLGING

Bærekraftsarbeidet skal bygge på konkrete og etterprøvbare mål. Dette gjelder både SiO og de offentlige aktørene som omfattes av dokumentet. For hvert vesentlig bærekraftsmål skal det så langt det er relevant framgå:

1. Hvilket resultat som skal oppnås
2. Hvilket år resultatet skal være oppnådd
3. Hvilket utgangspunkt resultatet måles fra
4. Hvilken aktør som har hovedansvar
5. Hvordan måloppnåelsen skal dokumenteres

Velferdstingets arbeidsutvalg skal følge utviklingen i de viktigste målene gjennom dialog med SiO og relevante myndigheter.

For SiOs arbeid skal arbeidsutvalget årlig få eller innhente en status for de sentrale målene i dokumentet. Statusen bør omfatte utslippsutvikling, energibruk, byggeprosjekter, innkjøp, mat og matsvinn og andre områder der det finnes fastsatte mål eller indikatorer.

Dersom et mål som Velferdstinget følger opp ikke nås, eller utviklingen går i feil retning, skal arbeidsutvalget på vegne av Velferdstinget etterspørre årsak, korrigerende tiltak og eventuell ny tidsplan.

STUDENTSAMSKIPNADEN SIO

SiO er den viktigste leverandøren av studentvelferdstjenester for studentene i Oslo og Akershus. Gjennom sin drift av eiendomsmasse, investeringer og innkjøp har SiO stor mulighet til å påvirke klima- og miljøbelastningen fra studentvelferden. SiO skal være en foregangsaktør for bærekraftig studentvelferd og arbeide systematisk med miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft.

Overordnet bærekraftsstyring

SiO skal ha en konsernovergripende bærekraftstrategi med mål, indikatorer og ansvarsfordeling. Strategien skal revideres regelmessig og bygge på oppdatert kunnskap.

SiOs tjenesteområder skal bruke konsernets overordnede bærekraftsmål som grunnlag for egne prioriteringer.

Klimamål

SiO skal ha et langsiktig mål om vesentlig reduksjon av virksomhetens samlede klimafotavtrykk.

Velferdstinget mener at SiO innen 2030 skal ha redusert sitt klimafotavtrykk med minst 50 prosent sammenlignet med tall fra 2025. Målet skal omfatte vesentlige utslipp fra blant annet drift, energibruk, byggevirksomhet, innkjøp og relevante deler av verdikjeden.

SiO skal arbeide mot netto nullutslipp på lang sikt.

Klimaregnskap og klimabudsjett

SiO skal årlig utarbeide klimaregnskap for konsernet.

Regnskapet skal gi tilstrekkelig informasjon om de viktigste tjenesteområdene og utslippskildene til at utviklingen kan følges over tid og tiltak kan prioriteres.

SiO skal ha et årlig klimabudsjett eller en tilsvarende handlingsplan som:

- Viser hvilke utslippsreduksjoner som forventes
- Angir tiltak og ansvarlig enhet
- Anslår kostnad og forventet klimaeffekt der dette er mulig
- Rapporterer status for tidligere vedtatte tiltak

Klimaregnskap og overordnet status for klimabudsjettet skal være offentlig tilgjengelig.

Beslutninger og investeringer

Ved større investerings-, bygge- og utviklingsbeslutninger skal klima-, miljø- og naturkonsekvenser inngå i beslutningsgrunnlaget sammen med økonomiske og studentvelferdsmessige konsekvenser.

For investeringer med betydelig klima- eller miljøpåvirkning skal SiO vurdere konsekvensene gjennom hele investeringens levetid.

Bærekraftsvurderingen skal være konkret nok til at beslutningstakerne kan vurdere alternative løsninger.

Anskaffelser

SiOs anskaffelser skal bidra til bærekraftig ressursbruk og ansvarlige leverandørkjeder.

Klima- og miljøhensyn skal være en vesentlig del av relevante anskaffelser. Virkemiddelet skal tilpasses anskaffelsen og kan blant annet være tildelingskriterier, kravspesifikasjoner, kontraktskrav, levetidskrav og krav til ombruk eller reparerbarhet.

SiO skal stille krav til ansvarlige arbeidsforhold og forsvarlige leverandørkjeder i sine anskaffelser.

SiO skal bruke sin innkjøpsmakt til å fremme løsninger med lavere klima- og miljøbelastning enn etablerte minimumsløsninger.

Miljøledelse og drift

Alle SiOs tjenesteområder skal arbeide systematisk med miljøledelse og minimum oppfylle krav tilsvarende relevant anerkjent miljøsertifisering.

SiO skal redusere avfallsmengden og legge til rette for effektiv kildesortering i bygg og lokaler de disponerer.

Det skal arbeides etter følgende prioritering:

1. Redusere behovet for nye produkter og materialer
2. Gjenbruk
3. Reparasjon
4. Materialgjenvinne
5. Håndtere restavfall forsvarlig

Utslippsfri transport skal være hovedregel for SiOs egen bilpark der egnede løsninger finnes.

SiO skal stille ambisiøse krav til transport i relevante innkjøp og leveranser.

Bolig, eiendom og eiendomsutvikling

Eiendomsutvikling og forvaltning av bygningsmasse er blant områdene der SiO kan ha størst klima- og miljøpåvirkning. Samtidig er tilgang på rimelige studentboliger et sentralt studentvelferdsmål. Klima- og miljøkrav må derfor utvikles sammen med løsninger som sikrer høy boligproduksjon og et økonomisk tilgjengelig leienivå for studentene.

Rehabilitering og bygningsdrift

SiO skal redusere utslippene fra bygging, rehabilitering, energibruk og materialbruk.

Rehabilitering og videre bruk av eksisterende bygningsmasse skal vurderes før rivning og nybygg når dette er teknisk og økonomisk forsvarlig.

Ved nybygg og større rehabiliteringer skal SiO legge vekt på:

- Lavt beregnet klimagassutslipp gjennom byggets livsløp
- Lav energibruk
- Energieffektive tekniske løsninger
- Lang levetid og fleksible bygg
- Ombruk og materialgjenvinning
- Materialer med lav klima- og miljøbelastning
- Gode bo- og utearealer

SiO skal etterstrebe høy energistandard i nye bygg og ved større rehabiliteringer.

Lokal energiproduksjon, herunder solenergi, skal vurderes som en del av nye byggeprosjekter og større rehabiliteringer.

Grønne og sosiale tak skal vurderes der dette gir relevant klima-, natur- eller velferdseffekt.

Byggeplasser

SiO skal arbeide mot utslippsfrie bygge- og anleggsplasser.

Der full utslippsfri drift ikke er praktisk mulig, skal resterende fossil energibruk begrunnes og reduseres så langt som mulig.

Klimatilpasning og natur

Nye og eksisterende studentboliger skal planlegges for et klima i endring.

Ved relevante prosjekter skal SiO vurdere behovet for klimatilpasning, herunder tiltak knyttet til overvann, ekstremnedbør og varme, samt bruk av vegetasjon, skygge og naturbaserte løsninger.

Studentboliger skal så langt lokale forhold tillater det ha tilgang til grønne arealer med variert planteliv.

Natur- og arealinngrep skal begrenses, og naturverdier skal kartlegges og ivaretas ved større utbygginger.

Mobilitet ved studentboligene

Studenter i SiOs boliger skal ha tilgang til sikker og hensiktsmessig sykkelparkering.

SiO skal legge til rette for enkel reparasjon og vedlikehold av sykkel ved større studentbyer der det er tilstrekkelig behov.

Studentboligene skal ha gode forbindelser til kollektivtransport, gange og sykkel.

Ombruk og energiøkonomisering

SiO skal legge til rette for at møbler, tekstiler og andre gjenbrukbare gjenstander kan brukes om igjen i forbindelse med inn- og utflytning fra studentboliger.

Ombruksløsninger skal utformes slik at de ikke beslaglegger areal som er nødvendig for studentboliger når andre egnede løsninger finnes.

Informasjonsskrivet til innflyttende studenter skal inneholde tips til hvordan den enkelte kan gjennomføre energieffektiviserende og -besparende tiltak.

Mat og drikke

SiO Mat og drikke skal gjøre det enkelt, attraktivt og økonomisk tilgjengelig å velge mat med lav klima- og miljøbelastning.

Mattilbud

SiO skal øke tilgjengeligheten og attraktiviteten til mat med lavere klima- og miljøbelastning. SiO skal også prioritere å øke andelen lokalproduserte matvarer.

Bærekraftige alternativer skal være godt synlige og konkurransedyktige i pris.

SiO skal jobbe for at minst 50 % av kantinematen som kjøpes inn er plantebasert.

Utviklingen i mattilbudets klimaavtrykk bør kunne følges over tid.

Matsvinn
SiO skal ha et målbart mål for reduksjon av matsvinn.

Tiltak kan blant annet omfatte bedre produksjonsplanlegging, redusert pris på varer mot stengetid, salg av overskuddsmat og andre løsninger som både reduserer matsvinn og kommer studentene til gode.

Emballasje og engangsprodukter
SiO skal redusere bruken av emballasje og engangsprodukter.

Ombrukbare løsninger skal foretrekkes når disse samlet sett gir lavere miljøbelastning og er praktisk gjennomførbare.

SiO Mat og drikke skal fase ut bruk av oljebasert plast innen utgangen av 2028, og velge mer bærekraftige alternativer der dette er mulig.

Avfall
Studenter skal ha tilgang til tydelig og praktisk kildesortering ved SiOs serveringssteder.

Panteordninger og andre returordninger skal være enkle å bruke.

Athletica og øvrige tjenester
Athletica skal legge vekt på produkter, materialer og utstyr med lang levetid, lav miljøbelastning og gode muligheter for reparasjon og ombruk.

Ved innkjøp av treningsutstyr, tekstiler, renholdsprodukter, gulv og annet materiell skal miljøegenskaper vurderes der dette er relevant.

Athletica skal unngå produkter med unødvendig bruk av miljøskadelige stoffer og bidra til å redusere utslipp av mikroplast.

SiO skal legge til rette for ombruk eller annen forsvarlig videre bruk av overskuddsmateriell.

Informasjons- og holdningsarbeid kan brukes når dette forventes å gi reell effekt, men skal ikke erstatte konkrete endringer i drift og innkjøp.

Foreninger og studentliv

Studentforeningene skal ha gode rammer for å drive mer bærekraftig uten at dette skaper urimelige økonomiske eller administrative belastninger.

SiO skal tilby lett tilgjengelig veiledning om bærekraftig foreningsdrift.

Veiledningen bør blant annet omfatte arrangementer, innkjøp, mat, avfall, transport, ombruk og økonomisk ressursbruk.

SiO skal sammen med Velferdstinget vurdere ordninger som synliggjør foreninger med særlig godt bærekraftsarbeid. Et eventuelt «bærekraftstempel» skal ha tydelige kriterier og evalueres jevnlig for å sikre at synliggjøringen fører til faktisk forbedring og ikke unødvendig administrasjon.

Bærekraft bør være et vurderingskriterium for Årets forening-prisen.

Barnehage

SiO Barnehage skal følge SiOs overordnede bærekraftsmål og legge til rette for sunne og bærekraftige vaner.

Materialer, møbler, lekearealer og inventar skal velges med vekt på trygghet, levetid og lav klima- og miljøbelastning.

Produkter som medfører unødvendige utslipp av miljøgifter eller mikroplast skal unngås når egnede alternativer finnes.

Mattilbudet skal utvikles i tråd med SiOs overordnede mål for bærekraftig mat.

Barn i SiO Barnehage skal få mulighet til å lære om natur, miljø og bærekraft gjennom pedagogisk aktivitet og kontakt med naturen.

OSLO KOMMUNE, LILLESTRØM KOMMUNE OG AKERSHUS FYLKESKOMMUNE

Kommunene og fylkeskommunen har ansvar for en stor del av infrastrukturen og tjenestene som påvirker studentenes hverdag.

Velferdstinget forventer at studentenes behov inngår systematisk i klima-, miljø-, areal- og transportpolitikken.

Styring og studentmedvirkning

Velferdstinget mener at kommunene og fylkeskommunen skal ha tydelige og målbare klima-, miljø- og bærekraftsmål og rapportere regelmessig på utviklingen.

Velferdstinget forventer at studenter og studentorganisasjoner involveres i relevante prosesser som gjelder blant annet transport, by- og stedsutvikling, studentboliger, klima og offentlige rom.

Velferdstinget skal arbeide for at studentperspektivet blir representert i relevante høringer og medvirkningsprosesser.

Areal og studentboliger

Kommunene skal legge til rette for tilstrekkelig studentboligbygging.

Studentboliger bør fortrinnsvis lokaliseres slik at studentene kan dekke en stor del av det daglige transportbehovet gjennom gange, sykkel og kollektivtransport.

Hensynet til studentboliger skal samtidig balanseres mot naturverdier, grøntområder og øvrige viktige arealhensyn.

Grøntområder, natur og klimatilpasning

Studenter skal ha tilgang til grønne områder og rekreasjonsarealer i nærheten av steder der de bor og studerer.

Kommunene og fylkeskommunen skal ivareta naturmangfold og arbeide for å begrense nedbygging av verdifull natur.

Studentområder skal omfattes av nødvendig klimatilpasning, blant annet mot overvann, flom og varme.

Avfall og ombruk

Det skal være enkel tilgang til relevante kildesorterings- og returordninger for studenter.

Studentboliger og større studentområder skal ha tilstrekkelig tilgang til returpunkter.

Kommunene bør legge til rette for løsninger som gjør det enkelt å ombruke møbler og andre eiendeler, særlig i perioder med stor inn- og utflytting av studenter.

Støy og bomiljø

Studenter har krav på sunne bomiljøer.

Kommunene skal arbeide for å forebygge helseskadelig støy ved studentboliger og andre områder der mange studenter oppholder seg.

Transport og mobilitet

Studentenes daglige transport skal kunne gjennomføres på en miljømessig bærekraftig, trygg og økonomisk tilgjengelig måte.

Transportpolitikken skal legge følgende prioritering til grunn der lokale forhold gjør det mulig:

1. Gange
2. Sykkel
3. Kollektivtransport
4. Delte mobilitetsløsninger
5. Privatbil

Prioriteringen skal ikke være til hinder for å ivareta studenter med funksjonsnedsettelser eller studenter som bor eller studerer på steder der kollektivtilbudet ikke gir et reelt alternativ. Videre skal det jobbes for universell utforming der det er behov for dette.

Kollektivtransport

Studentenes reisebehov skal inngå i planlegging og utvikling av kollektivtilbudet i Oslo og Akershus.

Kollektivtransport skal være økonomisk tilgjengelig for studenter. Velferdstinget skal arbeide for studentrabatt på minst 50 % på alle billettyper, og for billettløsninger som passer studentenes reisemønster. Studentrabatten skal gjelde alle studenter uavhengig av alder.

Sykkel og gange

Det skal utvikles sammenhengende, trygge og attraktive gang- og sykkelforbindelser til studiesteder og større studentboligområder.

Det skal være tilstrekkelig og sikker sykkelparkering der studenter bor og studerer.

Tilgang til bysykkel og andre delte mobilitetsløsninger bør inngå i den samlede mobilitetsplanleggingen der slike ordninger finnes.

Velferdstinget skal jobbe for å skaffe bysykkelordningen en studentrabatt på minst 50 %, og at ordningen skal være tilgjengelig i alle studentbyer.

STATEN

Staten har et overordnet ansvar for rammevilkår som gjør bærekraftige valg mulige for studenter, studentsamskipnader, kommuner, fylkeskommuner og utdanningsinstitusjoner.

Studentøkonomi

Statlige myndigheter skal føre en politikk som gjør det økonomisk mulig for studenter å velge bærekraftige løsninger innen blant annet mat, transport, energi og forbruk.

Den økonomiske kostnaden ved nødvendig klimaomstilling skal ikke uforholdsmessig skyves over på studentene.

Studentboliger

Tilskudd og kostnadsrammer for studentboligbygging skal være utformet slik at studentsamskipnadene kan bygge energieffektive boliger med lav klima- og miljøbelastning uten at dette fører til et uforholdsmessig høyt leienivå.

Statlige ordninger skal legge bedre til rette for bærekraftig rehabilitering, energieffektivisering og ombruk i eksisterende studentboliger.

Rammer for bærekraftsinvesteringer

Staten skal legge til rette for at studentsamskipnadene kan gjennomføre investeringer som gir dokumenterbare reduksjoner i energibruk, utslipp og ressursbruk.

Virkemidlene bør være teknologinøytrale og innrettet mot dokumenterbare resultater.